

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Торяник Віолетти Олександрівни, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2018 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», працює на посаді генерального менеджера в компанії Centurion Advisory L.L.C-FZ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Право.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Сумського державного університету, м. Суми від «19» грудня 2024 року № 1232-I, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Микола Старинський, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного, господарського права та
фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету

Рецензентів –

Михайло Думчиков, доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
та судочинства
Сумського державного університету

Владислава Завгородня, кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри міжнародного, європейського права та
порівняльного правознавства
Сумського державного університету

Офіційних опонентів – Оксана Шевчук, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та судочинства
Західноукраїнського національного університету

Вадим Пішга, доктор філософії, доцент кафедри адміністративного
фінансового та інформаційного права
Ужгородського національного університету

на засіданні «04» березня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Віолетти Торяник на підставі публічного захисту дисертації «Правові засади інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб і громадян, які тимчасово перемістилися за кордон» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Сумському державному університеті Міністерства освіти і науки України, міста Суми.

Науковий керівник Людмила Руденко, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 08 «Право». Дисертація оформлена згідно з вимогами, встановленими Міністерством освіти і науки України. Максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації відповідає освітньо-науковій програмі закладу відповідно до специфіки галузі знань 08 «Право» та

спеціальності 081 «Право». Вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано.

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України та за кордоном, 3 публікації у збірниках матеріалів конференцій відповідно до Вимог пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано:

1. Торяник В. О. Поняття та особливості адміністративно-правового статусу жінок, які постраждали внаслідок збройного конфлікту. *Правові горизонти*. 2019. № 17 (30). С. 57–63. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2019.i17.p:57>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

2. Торяник В. О. Правові засади соціального захисту внутрішньо переміщених осіб як елементи їх інтеграції в приймаючі громади. *Право.ua*. 2023. № 4. Ч. 2. С. 223–227. DOI: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2023.4-2.35>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

3. Торяник В. О. Правові засади інтеграції дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. *Європейські перспективи*. 2023. № 2. С. 228–233. DOI: [10.32782/EP.2023.2.37](https://doi.org/10.32782/EP.2023.2.37). Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

4. Торяник В. О. Правове забезпечення реінтеграції громадян України, які тимчасово перемістилися за кордон внаслідок воєнних дій. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024. № 1 (61). С. 134–141. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.1.20>. Стаття у зарубіжному науковому фаховому виданні.

5. Торяник В. О. Щодо європейських стандартів забезпечення прав жінок, які постраждали внаслідок військового конфлікту. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 23–24 травня 2019 року) : у 2 ч. 2019. Ч. 2. С. 19–23. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/72801/1/Reformuvannia_pravovoi_systemy_2.pdf. Тези конференції.

6. Торяник В. О. Щодо законодавчого забезпечення прав жінок, які постраждали внаслідок збройного конфлікту в Україні. *Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 7 червня 2019 р.). 2019. С. 61–65. Тези конференції.

7. Торяник В. О. Правове забезпечення діяльності рад з питань внутрішньо переміщених осіб при органах місцевого самоврядування, місцевих державних адміністраціях. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 23–24 травня 2024 року). 2024. С. 117–120. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/96305/1/Hankevych_external_aggression.pdf. Тези конференції.

Наукові результати дисертації висвітлені у наукових публікаціях здобувачки. Статті відповідають темі дисертації, обґрунтовують отримані наукові результати відповідно до мети статті, поставленого завдання та висновків, а також опубліковані не більше ніж одна стаття в одному випуску (номері) наукового видання. Усі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier). Використання самоплагіату не виявлено.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні та висловили зауваження:

Старинський Микола Володимирович – голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету. Робота є

змістовною та повною мірою відповідає поставленій меті дослідження. Підкреслено надзвичайну актуальність в умовах сьогодення. Акцентовано увагу на незвичному викладі матеріалу, але при цьому досить ґрунтовно проведено дослідження за тематикою. Вдало використано методологію та висвітлено проблематику з різних ракурсів. Позитивним моментом роботи є ґрунтовний аналіз видів внутрішньо переміщених осіб з акцентом на територіальну специфіку, що дає можливість усвідомити різноманіття таких осіб та розробити механізм задоволення потреб. Разом з тим, недоліком роботи є те, що більшість пропозицій по дисертації базуються на міжнародній складовій, а саме пропозиціях щодо укладення міжнародних договорів з метою належного визначення статусу внутрішньо переміщених осіб. При цьому, в роботі не обґрунтовані механізми виконання таких договорів. Враховуючи все вище викладене, дисертаційна робота Віолетти Торяник за всіма показниками повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Думчиков Михайло Олександрович – рецензент, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Сумського державного університету. Зазначаючи про високий потенціал роботи Віолетти Торяник підкреслив, що у правничій науці питання правових засад інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб та громадян, які тимчасово перемістилися за кордон, досліджено фрагментарно. Більшість досліджень присвячено проблемам забезпечення соціальних, житлових прав внутрішньо переміщених осіб. У той же час, комплексні дослідження правових засобів інтеграції (реінтеграції) як внутрішньо переміщених осіб, так і громадян, які виїхали за кордон, відсутні. У дисертації Віолетти Торяник потребує уточнення питання щодо особливостей правового статусу внутрішньо переміщених осіб та питання щодо джерел наповнення Компенсаційного Фонду та механізму його створення і функціонування. В роботі відсутні ознаки плагіату, а всі посилання оформлені відповідно до встановлених вимог. Дисертація в повній мірі вирішує проблеми та завдання щодо правових засад інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб і громадян, які тимчасово перемістилися за кордон. Автор роботи, Віолетта Торяник, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Завгородня Владислава Миколаївна – рецензент, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства Сумського державного університету. У правничій науці питання правових засад інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб досліджувалися до повномасштабного вторгнення РФ. У проведених дослідженнях не враховано масштаби переміщення, ступінь знищення пошкодження житла, цивільної, критичної інфраструктури, тому зазначене питання потребує самостійного комплексного дослідження. Фактично з даним завданням впоралась дисертантка у своїй роботі «Правові засади інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб і громадян, які тимчасово перемістилися за кордон». Щодо питань інтеграції (реінтеграції) громадян, які виїхали за кордон унаслідок російської воєнної агресії, слід констатувати відсутність доктринальних системних досліджень. Висновки Віолетти Торяник є науково обґрунтованими, а отримані наукові результати є обґрунтованими та відповідають меті і завданням дослідження. Підтверджено вміння дисертантки обирати відповідні методи наукового пізнання та релевантно їх застосовувати. При цьому, в роботі наявні окремі недоліки, зокрема недостатньо розкрито питання використання процедури визначення спадщини відумерлою, як одного із засобів забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб. Недостатньо розкрито питання щодо доцільності закріплення неналежного використання плану діяльності як підстави дострокового припинення діяльності Ради з питань внутрішньо переміщених осіб. За актуальністю визначеної проблеми та новизною отриманих результатів,

обсягами, рівнем обґрунтувань та відповідністю поставленим завданням дисертація Віолетти Торяник повністю відповідає вимогам затвердженим постановою Кабінету Міністрів України, а її авторка заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Шевчук Оксана Романівна – опонент, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права та судочинства Західноукраїнського національного університету. Внаслідок російської повномасштабної воєнної агресії проти України близько 4 646 735 громадян перемістилися всередині країни, близько 8 мільйонів громадян виїхали за кордон, більшість із яких отримали тимчасовий прихисток у країнах Європейського Союзу. Невизначеність щодо тривалості бойових дій та майбутнього економічного стану України після завершення війни, міграційних політик приймаючих держав створюють серйозні економічні та гуманітарні виклики як для самої України, так і для приймаючих країн. Дисертаційна робота Віолетти Торяник є актуальною, входить до переліку пріоритетних тем досліджень. Разом з тим, визначені окремі недоліки роботи. Зокрема, у предметі дослідження є незрозумілою мета класифікації внутрішньо переміщених осіб та дослідження їх адміністративно-правового статусу. Погоджуючись з аргументацією дисертантки щодо невідповідності чинного Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб потребам інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб є незрозумілою необхідність прийняття двох окремих стандартів для внутрішньо переміщених осіб та громадян за кордоном. Необґрунтовано доцільність делегування моніторингу потреб внутрішньо переміщених осіб Міністерству соціальної політики України. Дослідження мало б більш завершений характер у випадку аналізу правового забезпечення освітніх прав внутрішньо переміщених осіб та громадян, які тимчасово перемістилися за кордон. Недостатньо розкрито питання щодо функціонування Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при органах місцевого самоврядування. Однак, принципові недоліки в роботі Віолетта Торяник відсутні, а дисертація заслуговує на високу оцінку проведеного дослідження та отриманих результатів. Таким чином, дисертація відповідає вимогам, а авторка дисертаційної роботи – Віолетти Торяник – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Пішта Вадим Іванович – опонент, доктор філософії, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Ужгородського національного університету. Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена істотним збільшенням кількості внутрішньо переміщених осіб, які опинилися у стані раптової бідності, значною кількістю громадян, які виїхали за кордон. В Україні відсутні будь-які стратегії або плани, затверджені на рівні органів державної влади, щодо інтеграції (реінтеграції) громадян України, які перебувають за кордоном через воєнні дії, що в свою чергу, вказує на наявність правового та суспільного попиту у дослідженні правових засад інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб та громадян, які тимчасово перемістилися за кордон. В роботі вдало використана методологія, яка зумовлена метою та задачами дослідження. Зазначено окремі недоліки роботи, зокрема, на недостатньому рівні досліджено механізм інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб. Залишилося поза увагою питання місця і ролі держави в сфері інформаційної війни, особливо в умовах сьогодення. В роботі відсутні конкретні пропозиції щодо довгостроковості рішень комунікації публічного сектору та громадських інституцій. Недостатньо обґрунтоване питання щодо внесення змін до трудового законодавства в частині застосування дистанційної роботи як форми організації праці українських роботодавців. Сумнівними видалися пропозиції дисертантки щодо формування фонду соціального житла для внутрішньо переміщених осіб. Разом з тим, дисертаційна робота Віолетти Торяник є самостійною завершеною науковою роботою, яка містить нове вирішення актуальних наукових завдань в сфері правових засад інтеграції (реінтеграції) внутрішньо переміщених осіб і громадян, які тимчасово перемістилися за кордон. Дисертантка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Торяник Віолетті Олександрівні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Микола Старинський